

ระบบนาแปลงใหญ่สร้างความมั่นคงและยั่งยืน

ปี 2558 ประเทศไทยเผชิญปัญหาหาคาข้าวในตลาดโลกกับคู่แข่งที่ขายข้าวราคาต่ำกว่า ส่งผลให้ราคาข้าวในประเทศลดต่ำลง ชาวนาไทยมีรายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย และยังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

ในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา กรมการข้าวมุ่งเน้นการส่งเสริมชาวนาให้มีการรวมกลุ่มผลิตข้าวเชิงอุตสาหกรรมครบวงจร เพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ โดยนำร่องในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชาวนาปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกข้าวจากนาหว่านมาเป็นทำนาหยอด ช่วยลดการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวลงได้จาก 25-30 กก./ไร่ เหลือ 10-15 กก./ไร่ ผลผลิตข้าวที่ได้มีคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้น และปี 2559 นี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายส่งเสริมการทำนาแปลงใหญ่ กรมการข้าวจึงสามารถขับเคลื่อนตามนโยบายได้ทันที” นายอนันต์ สุวรรณรัตน์ อธิบดีกรมการข้าว กล่าว

นางทองม้วน ผาจันทร์กิก ประธานกลุ่มส่งเสริมเกษตรนาแปลงใหญ่ ชุมชนโนนกระสัง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดนครราชสีมา เล่าถึงที่มาของการเข้าสู่ระบบนาแปลงใหญ่ว่า เมื่อครั้งที่ นายกรัฐมนตรีเดินทางลงพื้นที่อำเภอนาโพธิ์ ตนเป็นตัวแทนเกษตรกรทำนาที่ได้มีโอกาสชี้แจงถึงสภาพปัญหาของชาวนาในพื้นที่ทุ่งสัมฤทธิ์ ทั้งเรื่องแหล่งน้ำไม่เพียงพอ ดินเค็ม และเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่มีคุณภาพ ทำให้พี่น้องชาวนามีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ให้เข้าร่วมโครงการนาแปลงใหญ่ ณ ชุมชนบ้านโนนกระสัง พื้นที่ 5,000 ไร่ มีสมาชิกทั้งหมด 267 ราย

จากนั้นก็ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างดี เช่น กรมการข้าว ได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 จำนวน 50 ตันให้กับสมาชิก รวมถึงสนับสนุนเครื่องหยอดข้าว 4 เครื่องให้ใช้หมุนเวียนในชุมชน พร้อมกับถ่ายทอดความรู้ให้ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตข้าวจากนาหว่านเป็นนาหยอดที่ใช้เมล็ดพันธุ์น้อยกว่า จากเดิมที่ใช้กันอยู่ที่ 20-30 กิโลกรัมต่อไร่ พอมาทำนาหยอดใช้เพียง 10 กิโลกรัม ทำให้ต้นทุนลดลงประมาณไร่ละ 600 บาท

ข้อดีของการทำนาหยอดคือเมล็ดข้าวจะลงลึกในดินแม้ระยะเวลาการงอกอาจจะช้ากว่าการหว่านเล็กน้อย แต่เวลางอกแล้วจะแตกกอเร็วสามารถนับได้กอหนึ่งออกถึง 30 ต้น อีกทั้งยังทนความแห้งแล้งได้ดีกว่า อีกทั้งสะดวกต่อการจัดการแปลงไม่ว่าจะเรื่องทำความสะอาดหรือกำจัดวัชพืชได้สะดวกขึ้น จึงลดต้นทุนค่าแรงหรือลดปัญหาโรคแมลงได้ด้วย นอกจากนี้ ทางกลุ่มยังใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินของกรมพัฒนาที่ดิน และหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวจะปลูกปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ต้นทุนค่าปุ๋ยลดลงประมาณ 200-300 บาท

การเข้าสู่ระบบนาแปลงใหญ่ของชุมชนโนนกระสังที่ได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนนอกจากต้นทุนการผลิตลดลงแล้ว ผลผลิตข้าวที่ได้ยังเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยอยู่ที่ 480 กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นกว่า 600 กิโลกรัมต่อไร่ ที่สำคัญตอนนี้มีการทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีจำหน่ายให้กับชุมชนและชมรมผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่ายของจังหวัดนครราชสีมา ด้วย โดยทำสัญญาซื้อขายที่ให้ราคาสูงกว่าท้องตลาด 2 บาทต่อกิโลกรัม รวมถึงมีการแปรรูปข้าวเองโดยทำสัญญากับทางโรงสีข้าวของสหกรณ์ ซึ่งข้าวที่ชุมชนผลิตเป็นข้าว GAP จึงได้ราคาสูงกว่าราคาตลาดประมาณ 50 สตางค์ต่อกิโลกรัม ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยังเพิ่มมูลค่าของข้าว มีรายได้เพิ่มขึ้น

นาแปลงใหญ่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกอย่างเห็นได้ชัด จากเมื่อก่อนต่างคนต่างทำ พอมีปัญหาที่ต้องแก้คนเดียว เวลาที่มีกลุ่มก็สามารถนำปัญหามาช่วยกันคิดช่วยกันทำ ที่สำคัญคือสามารถสร้างอำนาจต่อรองกับโรงสี หรือไม่ก็แปรรูปผลผลิตจำหน่ายกันเองได้ราคาสูงขึ้นอนาคตจึงไม่ต้องพึ่งพาแต่โรงสีทำให้โดนกดราคาเหมือนที่ผ่านมา ซึ่งเป้าหมายของกลุ่มที่ตั้งไว้คือในปี 2559 จะมีการขยายพื้นที่นาแปลงใหญ่เพิ่มขึ้นจาก 5,000 ไร่ เป็น 10,000-20,000 ไร่

ขอบคุณข้อมูลข่าวและภาพประกอบ : [เว็บไซต์เดลินิวส์](#) วันที่ 11 มกราคม 2560